

Poradnik prawny dyrektora MOW i MOS

opracowanie Teresa Kaniowska

Redakcja językowa i korekta

Katarzyna Gańko

Projekt okładki i skład

Barbara Jechalska

(z wykorzystaniem motywu zaprojektowanego
przez Studio Kreatywne Małgorzaty Barskiej)

Zdjęcie na okładce: virtua73/Fotolia.com

© Copyright by Ośrodek Rozwoju Edukacji
Warszawa 2015

Wydawca

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

tel. 22 345 37 00

fax 22 345 37 70

Poradnik zawiera zestaw reguł ujętych w przepisy prawne obowiązujące w organizacji kształcenia, wychowania, opieki, resocjalizacji i terapii dzieci i młodzieży w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych (MOW) oraz młodzieżowych ośrodkach socjoterapii (MOS).

Dla ułatwienia zastosowano układ obejmujący ustawę ze wskazaniem upoważnienia do wydania interesującego nas aktu wykonawczego (rozporządzenia). **W poradniku przedstawiamy komentarze do kolejnych aktów prawnych, natomiast fragmenty cytowane ujmujemy w cudzysłów.**

Niektóre przepisy nie pojawiały się dotychczas w opracowaniach udostępnianych dyrektorom MOW i MOS, a znalazły się w tej propozycji na podstawie zgłaszanych wniosków o pomoc w rozwiązywaniu problemów występujących na terenie ośrodków.

Lektura może się okazać pożyteczna w codziennej praktyce wychowawczej oraz zarządzaniu zasobami ludzkimi. Opracowanie obejmuje nie tylko przepisy związane z organizowaniem procesu kształcenia, wychowania, opieki, resocjalizacji i terapii dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym, lecz także zatrudnionych w ośrodkach nauczycieli (np. wymagania kwalifikacyjne, obowiązki, ochrona prawna, odpowiedzialność dyscyplinarna).

Poradnik zawiera także rekomendowane przepisy odnoszące się do opracowania lub zaktualizowania procedur postępowania nauczycieli w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa wychowanków i placówki oraz współpracy z policją.

W ramach ostatniej zachęty do lektury poradnika przypominamy – nieznajomość prawa szkodzi, natomiast od odpowiedzialności nie zwalnia...

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

- art. 2 pkt 5** System oświaty obejmuje młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii dla uczniów niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.
- art. 5 ust. 5a** Zakładanie i prowadzenie publicznych placówek, w tym m.in. młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii (art. 2 pkt 5), jest zadaniem własnym powiatu.
- art. 82** Niepubliczne placówki typu MOW i MOS mogą być zakładane i prowadzone przez osoby prawne i fizyczne.
- art. 1 pkt 16** Obowiązek upowszechniania wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowania właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.
- Obowiązek upowszechniania wśród wszystkich pracowników placówki umiejętności rozpoznawania sytuacji zagrożenia oraz wiedzy o zasadach postępowania w takich sytuacjach.
- Przepis stanowi rekomendację do opracowania lub aktualizacji procedur postępowania nauczycieli w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa wychowanków i placówki oraz współpracy z policją.
- art. 71b 1** Zapewnienie kształcenia specjalnego uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE), organizacja kształcenia specjalnego w MOW/MOS dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.
- art. 71b ust. 5** Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, na wniosek rodziców, zapewnia mu odpowiednią formę kształcenia.
- art. 71b ust. 5b** Jeżeli powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka nie prowadzi szkoły specjalnej lub ośrodka, o którym mowa w art. 2 pkt 5, odpowiednich ze względu na rodzaj niepełnosprawności, w tym stopień upośledzenia umysłowego, starosta tego powiatu kieruje dziecko do najbliższego powiatu prowadzącego taką szkołę lub ośrodek. Starosta najbliższego powiatu prowadzącego taką szkołę lub ośrodek nie może odmówić przyjęcia dziecka do szkoły lub ośrodka (*ta procedura dotyczy dzieci i młodzieży umieszczanych np. w MOS*).

- art. 72** Dzieciom i młodzieży pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, a także niedostosowanym społecznie, organizuje się opiekę i wychowanie na zasadach określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz w przepisach o pomocy społecznej (*dotyczy przypadków, gdy wychowanek MOW/MOS jest jednocześnie wychowankiem placówki opiekuńczo-wychowawczej*).
- art. 90** Tryb udzielania dotacji placówkom niepublicznym, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy.
- art. 92.1** Uczniowie, z wyjątkiem uczniów szkół dla dorosłych, objęci są świadczeniami profilaktycznej opieki zdrowotnej. Jej organizację oraz formy określają przepisy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym.

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 357)

Przepisy ustawy obejmują w przeważającej mierze problematykę dotyczącą oceniania uczniów i słuchaczy w poszczególnych typach szkół.

- art. 44c** Obowiązek indywidualizacji i dostosowania wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych ucznia.
- art. 44o ust. 6** Warunki promocji do klasy programowo wyższej w ciągu roku szkolnego dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.
- art. 44h ust. 2** Ocenianie praktycznej nauki zawodu.
- art. 44zzzb ust. 1** „Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu jednej kwalifikacji wyodrębnionej w zawodzie, ustalonych w podstawie programowej kształcenia w zawodach”.
- art. 44zzzc.1** „Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie jest przeprowadzany w ciągu całego roku szkolnego w terminach ustalonych przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej w porozumieniu z dyrektorem Centralnej Komisji Egzaminacyjnej”.
- art. 44zzr ust. 2** „Uczeń lub absolwent posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na niedostosowanie społeczne lub zagrożenie niedostosowaniem społecznym może przystąpić do sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego w warunkach dostosowanych do jego

potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, wynikających odpowiednio z niedostosowania społecznego lub zagrożenia niedostosowaniem społecznym, na podstawie tego orzeczenia”.

art. 84b ust. 1 „Do niepublicznych placówek, o których mowa w art. 2 pkt 5 i 7, stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 1, z wyjątkiem przepisów określających wysokość i zasady odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach”.

Wprowadzona zmiana wyjaśnia, że przepisy obowiązujące w placówkach publicznych mają być przestrzegane także w placówkach niepublicznych.

Ustawa z dnia 28 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2014 r. poz. 382)

art. 1 par. 1 Przepisy ustawy stosuje się w zakresie: zapobiegania i zwalczania demoralizacji – w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18, oraz postępowania w sprawach o czyny karalne – w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu lat 13, ale nie ukończyły lat 17.

art. 2 Przewidziane w ustawie działania podejmuje się w wypadkach, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuścił się czynu karnego.

art. 4 par. 1 Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, policji lub innego właściwego organu.

art. 6 Katalog stosowanych środków wychowawczych wobec nieletnich przez sąd rodzinny, w tym umieszczenie nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (pkt 9).

art. 26 Umieszczenie nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, w trybie tymczasowym (zabezpieczenia).

art. 12 Stosowanie wobec nieletnich środka leczniczego (dotyczy w szczególności osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i chorych psychicznie).

- art. 32** Koszty postępowania w sprawie nieletniego. Sąd rodzinny odstępuje od obciążania rodziców lub innych osób zobowiązanych kosztami postępowania w przypadku trudnych warunków materialnych.
- W związku z tym, że do kosztów postępowania zalicza się również należność z tytułu pobytu nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, należy zwrócić się do właściwego sądu o szczegółowe wyjaśnienie, co w przypadku danego nieletniego należy rozumieć przez „odstąpienie od kosztów postępowania”. Szczegóły w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie wysokości i szczegółowych zasad ustalania kosztów postępowania w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2013 r. poz. 643).
- par. 5.1. W każdej sprawie sąd rodzinny jest obowiązany – z urzędu, w okresie trwania postępowania wykonawczego, co najmniej raz w roku – oceniać, czy z uwagi na sytuację materialną osób zobowiązanych do uiszczenia kosztów postępowania nie zachodzi potrzeba zmiany wysokości tych kosztów.
- art. 32g par. 9** Czas pobytu nieletniego (wychowanek MOW) w policyjnej izbie dziecka: „W policyjnej izbie dziecka można umieścić nieletniego zatrzymanego w trakcie jego samowolnego pobytu poza schroniskiem dla nieletnich albo poza młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym lub zakładem poprawczym na czas niezbędny do przekazania nieletniego do właściwego schroniska, ośrodka lub zakładu, nie dłużej jednak niż na 5 dni”.
- art. 73** Ustanie wykonywania środka wychowawczego stosowanego wobec nieletniego umieszczonego w MOW z tytułu osiągnięcia pełnoletności.
- par. 1. Wykonywanie środków wychowawczych ustaje z mocy prawa z chwilą ukończenia przez nieletniego lat 18, a wykonywanie pozostałych środków – z chwilą ukończenia lat 21; jeżeli środki wychowawcze zastosowano na podstawie art. 10 par. 4 Kodeksu karnego lub art. 5 par. 2 Kodeksu karnego skarbowego – wykonywanie ich ustaje z mocy prawa z chwilą ukończenia przez sprawcę lat 21.
- par. 2. Jeżeli nieletni ukończy lat 18 przed zakończeniem roku szkolnego, sąd rodzinny może przedłużyć na okres do zakończenia roku szkolnego przebywanie w zakładzie wychowawczym.
- art. 67** Policja w zakresie postępowania wykonawczego wykonuje polecenia sądu rodzinnego. Przepis obejmuje doprowadzenie nieletniego do wskazanego MOW na podstawie wydanego przez sąd nakazu doprowadzenia.
- art. 70 par. 1** Przepis zawiera m.in. upoważnienie dyrektora ośrodka do składania wniosków w sprawie nieletniego, w postępowaniu wykonawczym (np. zmiana lub uchylenie stosowanego środka wychowawczego).

- art. 74 par. 3.** Jeżeli orzeczono umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a zachodzą warunki, o których mowa w par. 2, sąd rodzinny może postanowić o tymczasowym umieszczeniu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej do czasu wykonania postanowienia, nie dłużej jednak niż przez okres trzech miesięcy. Dotyczy głównie przypadków tych nieletnich, którzy w momencie wydania orzeczenia o umieszczeniu w MOW są już wychowankami placówki opiekuńczo-wychowawczej.
- art. 76 par. 1** Jeżeli rodzice lub opiekun nie mogą zapewnić niezbędnych warunków wychowawczych i bytowych nieletniemu zwalnianemu z młodzieżowego ośrodka wychowawczego, podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą, domu pomocy społecznej, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich albo opuszczającemu rodzinę zastępczą – udziela się nieletniemu pomocy.
- art. 77 par. 1** Nadzór nad wykonywaniem orzeczeń o skierowaniu nieletniego do ośrodka kuratorskiego, o umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, domu pomocy społecznej, podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, schronisku dla nieletnich i zakładzie poprawczym, jak również decyzji o umieszczeniu w policyjnej izbie dziecka, sprawuje sędzia rodzinny.
- Przepisy określające szczegółowe warunki znajdują się w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 16 czerwca 2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru nad wykonywaniem orzeczeń w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2009 r. nr 107, poz. 894).
- art. 81** Upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości, rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych, w tym wskazania organu odpowiedzialnego za kierowanie nieletnich do odpowiednich placówek.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w młodzieżowym ośrodku wychowawczym (Dz.U. z 2011 r. nr 296, poz. 1755).
- art. 82** Upoważnienie do wydania przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad kierowania nieletnich do podmiotów leczniczych i pobytu w nich.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad kierowania, przyjmowania, przenoszenia, zwalniania i pobytu nieletnich w publicznych zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2005 r.

nr 79, poz. 692): par. 1 – organem odpowiedzialnym za kierowanie nieletnich do publicznych zakładów opieki zdrowotnej jest sąd rejonowy, wydział rodzinny i nieletnich wydający orzeczenie o umieszczeniu w zakładzie. Adresy publicznych zakładów psychiatrycznej opieki zdrowotnej przyjmujących nieletnich z poszczególnych województw lub z terenu całego kraju zawierają załączniki 1–3 do cytowanego rozporządzenia.

Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2013 r. poz. 628 i 1165, Dz.U. z 2014 r. poz. 24 i 1199)

art. 12 Katalog stosowanych środków przymusu bezpośredniego.

Zgodnie z treścią art. 95a par. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, w razie bezskuteczności środków oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym można użyć środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej. *Uwaga! Środków przymusu bezpośredniego nie stosuje się w młodzieżowych ośrodkach socjoterapii.*

art. 35 par. 3 Przepisy określają obowiązki dyrektora ośrodka lub innej osoby uprawnionej w przypadku konieczności stosowania środków przymusu bezpośredniego wobec nieletnich.

Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego będącego pracownikiem zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub młodzieżowego ośrodka wychowawczego podejmuje:

1. dyrektor zakładu, schroniska lub ośrodka, w których nieletni jest umieszczony, albo – w razie nieobecności tego dyrektora – zastępujący go pracownik pedagogiczny;
2. inny pracownik zakładu, schroniska lub ośrodka, w których nieletni jest umieszczony – w razie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby.

art. 40.1 O użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym albo schronisku dla nieletnich dyrektor placówki niezwłocznie powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad tą placówką, sąd rodzinny wykonujący

środek wychowawczy albo środek poprawczy lub organ, do którego dyspozycji pozostaje nieletni umieszczony w schronisku dla nieletnich.

Przepisy ustawy stanowią rekomendację dla opracowania/zaktualizowania procedur postępowania nauczycieli w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa wychowanków i placówki oraz współpracy z policją.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 i Dz.U. z 2015 r. poz. 28 i 875)

- art. 21.1** Zobowiązanie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do uwzględnienia w podstawie programowej kształcenia ogólnego problematyki promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących zapobiegania narkomanii.
- art. 21 ust. 2** Zobowiązanie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia do podejmowania działań na rzecz uwzględnienia problematyki promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia, w tym zagadnień dotyczących zapobiegania narkomanii, w programach przygotowania zawodowego nauczycieli i osób zajmujących się wychowaniem i nauczaniem dzieci i młodzieży w szkołach i innych placówkach systemu oświaty.
- art. 22.1** Ministrowie właściwi do spraw oświaty i wychowania, zdrowia, spraw wewnętrznych, administracji publicznej, transportu, minister obrony narodowej oraz minister sprawiedliwości – każdy w zakresie swojego działania – są obowiązani rozwijać i popierać działalność edukacyjną oraz profilaktyczną, podejmowaną w celu informowania społeczeństwa o szkodliwości narkomanii.
- art. 22 ust. 2** Organy wymienione w ust. 1 są obowiązane prowadzić działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną polegającą na: promocji zdrowego stylu życia i wspieraniu działań ogólnokrajowych i lokalnych organizacji, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz innych inicjatyw społecznych.
- art. 22 ust. 3** Upoważnienie ustawowe do wydania przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania rozporządzenia w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu

przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz.1249): par. 1 ust. 1 – „Szkoly i placowki prowadza systematyczna dzialalnosc wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna wzrod uczniow i wychowankow, ich rodzicow lub opiekunow oraz nauczycieli, wychowawcow i innych pracownikow szkoly i placowki w celu przeciwdzialania narkomanii.

Dzialalnosc, o ktorej mowa w ust. 1, obejmuje dzialania uprzedzajace, majace na celu przeciwdzialanie pojawianiu sie zachowan ryzykownych zwiazanych z uzywaniem srodkow odurzajacych, substancji psychotropowych, srodkow zastepczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniow i wychowankow, charakteryzujacych sie nieprzestrzeganiem przyjetych dla danego wieku zwyczajowych norm i wymagan, niosacych ryzyko negatywnych konsekwencji dla zdrowia fizycznego i psychicznego ucznia lub wychowanka oraz jego otoczenia spolecznego”.

Przepisy rozporzadzenia stanowia rekomendacje do zaktualizowania procedur postepowania nauczycieli w sytuacjach zagrozenia bezpieczenstwa wychowankow MOW/MOS oraz wspolpracy z policja.

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy spolecznej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 163).

- art. 88** Warunki udzielenia pomocy materialnej na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie wychowankom opuszczajacym mlodzielowe ośrodki wychowawcze.
- art. 88.1** Osoba pełnoletnia opuszczająca dom pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii zapewniający całodobową opiekę i młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zwana dalej „osobą usamodzielnianą”, zostaje objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, a także pomocą: pieniężną na usamodzielnienie, pieniężną na kontynuowanie nauki, w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, w uzyskaniu zatrudnienia, na zagospodarowanie – w formie rzeczowej.
- art. 88 ust. 2** Pomoc przysługuje osobie usamodzielnianej, w przypadku gdy skierowanie na pobyt całodobowy młodzieżowego ośrodka socjoterapii zapewniającego

całodobową opiekę albo młodzieżowego ośrodka wychowawczego nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu.

art. 88 ust. 3 Pomoc pieniężna na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki przysługuje osobie, która przebywała w ośrodku co najmniej rok.

art. 88 ust. 6 Warunkiem uzyskania pomocy, o której mowa w ust. 1, jest zobowiązanie się osoby usamodzielnianej do realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie.

art. 88 ust. 7 W realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia osobę usamodzielnianą wspiera opiekun usamodzielnienia, którym może być pracownik socjalny powiatowego centrum pomocy rodzinie, wychowawca, psycholog lub pracownik socjalny placówki albo inna osoba wskazana przez osobę usamodzielnianą.

art. 88 ust. 8. W przypadku gdy osoba usamodzielniana otrzymuje pomoc dla osób usamodzielnianych w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – pomoc, o której mowa w ust. 1, nie przysługuje.

Szczegółowe regulacje w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz.U. z 2012 r. poz. 954):

Warunkiem przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki przez starostę właściwego do przyznania tej pomocy jest: wskazanie przez osobę usamodzielnianą co najmniej na dwa miesiące przed osiągnięciem przez nią pełnoletności danych osobowych (imię, nazwisko, miejsce zamieszkania oraz adres kontaktowy osoby, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia) oraz przedstawienie pisemnej zgody tej osoby, złożenie indywidualnego programu usamodzielnienia, złożenie wniosku o przyznanie pomocy.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 581 ze zm.)

art. 27 ust. 3 Upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, po zasięgnięciu opinii Prezesa Funduszu, Naczelnej Rady Lekarskiej, Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych oraz Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych do wydania

rozporządzenia w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą objętymi obowiązkiem szkolnym i obowiązkiem nauki oraz kształcącymi się w szkołach ponadgimnazjalnych do ich ukończenia.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz.U. z 2009 r. nr 139, poz. 1133):

Przepisy par. 11 rozporządzenia zawierają regulację dotyczącą miejsca udzielania uczniom profilaktycznej opieki zdrowotnej. W przypadku braku na terenie szkoły/placówki gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, opiekę zdrowotną sprawuje lekarz podstawowej opieki zdrowotnej i pielęgniarka spełniająca wymogi dotyczące świadczenia pomocy w środowisku nauczania i wychowania. Dokumentacja medyczna ucznia jest przechowywana przez właściwego dla ucznia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 r. nr 231, poz. 1375)

art. 4 ust. 1

Działania zapobiegawcze w zakresie ochrony zdrowia psychicznego są podejmowane przede wszystkim wobec dzieci, młodzieży, osób starszych i wobec osób znajdujących się w sytuacjach stwarzających zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego. Działania te obejmują m.in.:

- stosowanie zasad ochrony zdrowia psychicznego w pracy szkół, placówek systemu oświaty, placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych oraz w jednostkach wojskowych,
- tworzenie placówek rozwijających działalność zapobiegawczą, przede wszystkim poradnictwa psychologicznego, oraz placówek specjalistycznych, z uwzględnieniem wczesnego rozpoznawania potrzeb dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego;
- wprowadzanie zagadnień ochrony zdrowia psychicznego do programu przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem, nauczaniem, resocjalizacją, leczeniem i opieką, zarządzaniem i organizacją pracy oraz organizacją wypoczynku.

Przepisy ustawy stanowią rekomendację do podejmowania działań profilaktycznych wobec wychowanków MOW/MOS w sytuacji kryzysu psychicznego, zachowań autoagresywnych, podejmowanych prób samobójczych oraz problemowego używania substancji psychoaktywnych, a także upowszechniania wśród wszystkich pracowników placówki umiejętności rozpoznawania

sytuacji zagrożenia oraz wiedzy o zasadach postępowania w sytuacjach zagrożenia. Potrzeba aktualizacji procedur postępowania w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa wychowanków MOW/MOS.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 1184)

art. 6 ust. 5

Upoważnienie dla ministra właściwego do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania oraz ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, do wydania rozporządzenia w sprawie zakresu i trybu badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych, wyższych oraz kandydatów na studia doktoranckie.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2014 r. w sprawie badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów tych szkół, studentów, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz uczestników studiów doktoranckich (Dz.U. z 2014 r. poz. 1144):

Przepisy rozporządzenia określają zakres i tryb oraz sposób dokumentowania badań lekarskich kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów tych szkół, studentów oraz słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych, którzy w trakcie praktycznej nauki zawodu narażeni są na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia oraz uczestników studiów doktoranckich, którzy w trakcie studiów są narażeni na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia.

Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1. osobach badanych – rozumie się przez nie kandydatów do szkół ponadgimnazjalnych lub wyższych i na kwalifikacyjne kursy zawodowe, uczniów tych szkół, studentów oraz słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz uczestników studiów doktoranckich, którzy w trakcie studiów są narażeni na działanie czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia;
2. placówkach dydaktycznych – rozumie się przez nie szkołę ponadgimnazjalną, szkołę wyższą, organizatora kwalifikacyjnych kursów zawodowych oraz jednostkę uprawnioną do prowadzenia studiów doktoranckich.

Lekarz przeprowadza badanie lekarskie na podstawie skierowania wydanego przez placówkę dydaktyczną – par. 3 ust. 1.

Przywołanie tego przepisu ma związek z wątpliwościami dotyczącymi odpowiedzialności w tym zakresie, w przypadku gdy wychowanek jednego MOW jest przenoszony w celu kontynuacji nauki do MOW, w którym funkcjonuje szkoła ponadgimnazjalna.

Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2014 r. poz. 191 z późn. zm.)

art. 6

Obowiązki nauczycieli:

- rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
- dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
- kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka; dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

art. 9 ust. 1

Wymagania kwalifikacyjne nauczycieli. Stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która:

- posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje;
- przestrzega podstawowych zasad moralnych;
- spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu.

art. 9 ust. 2

Upoważnienie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia w sprawie kwalifikacji nauczycieli.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego

wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1264).

art. 70a ust. 6 Upoważnienie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do wydania rozporządzenia w sprawie sposobu podziału środków i form doskonalenia nauczycieli.

Rozporządzenie z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków (Dz.U. z 2002 r. nr 46, poz. 430):

Ze środków na doskonalenie zawodowej nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela dofinansowuje się:

- organizację doradztwa metodycznego dla nauczycieli, w tym koszty obniżenia wymiaru godzin zajęć, dodatkowych umów o pracę, dodatków funkcyjnych oraz podróży służbowych doradców metodycznych,
- organizację szkoleń, seminariów oraz konferencji szkoleniowych dla nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze,
- przygotowanie materiałów szkoleniowych i informacyjnych,
- organizację warsztatów metodycznych i przedmiotowych oraz innych form doskonalenia zawodowego wynikających z potrzeb edukacyjnych na danym terenie,
- organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli szkoły lub placówki,
- szkolenie rad pedagogicznych.

art. 63 ust. 1 **Ochrona prawna.** Nauczyciel w związku z pełnieniem obowiązków służbowych korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. nr 88, poz. 553 z późn. zm.).

art. 63 ust. 2 Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

art. 75 **Odpowiedzialność dyscyplinarna.** Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6. Za uchybienia przeciwko porządkowi pracy,

w rozumieniu art. 108 Kodeksu pracy, wymierza się nauczycielom kary porządkowe zgodnie z Kodeksem pracy.

art. 83.1

Dyrektor szkoły może zawiesić w pełnieniu obowiązków nauczyciela, a organ prowadzący szkołę – dyrektora szkoły, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli ze względu na powagę i wiarygodność wysuniętych zarzutów celowe jest odsunięcie nauczyciela od wykonywania obowiązków w szkole. W sprawach niecierpiących zwłoki nauczyciel i dyrektor szkoły może być zawieszony przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 1998 r. w sprawie komisji dyscyplinarnych dla nauczycieli i trybu postępowania dyscyplinarnego (Dz.U. z 1998 r. nr 15, poz. 64 z późn. zm., w: Dz.U. z 2015 r. poz. 1831) określa, że „przy przesłuchaniu świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia, nie może być obecny obwiniony” – par. 54 ust. 2).

Inne akty wykonawcze wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz.U. z 2011 r. nr 109, poz. 631)

Uwaga: 2 listopada 2015 r. Sekretarz Stanu MEN podpisał nowe rozporządzenie, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2016 r. – z wyjątkiem par. 15, który wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. (opublikowane w Dz.U. z 2015 r. poz. 1872).

2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 marca 2005 r. w sprawie ramowych statutów placówek publicznych (Dz.U. z 2005 r. nr 52, poz. 466)

3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U. z 2001 r. nr 61, poz. 624 ze zm.)

Liczba uczniów w szkole (oddziale) dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem lub z zaburzeniami zachowania wynosi od 10 do 16.

4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz.U. z 2015 r. poz. 1113), z wyjątkiem przepisów par. 7 ust. 2–6, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Nieletni przebywają w MOW do ukończenia 18. roku życia; stosowanie środka wychowawczego przez sąd ustaje z mocy prawa na podstawie art. 73 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Natomiast kształcenie w szkołach specjalnych funkcjonujących w ośrodkach jest gwarantowane, na podstawie cytowanego rozporządzenia, do końca roku szkolnego w tym roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy:

- 18. rok życia w przypadku szkoły podstawowej,
- 21. rok życia w przypadku gimnazjum,
- 24. rok życia w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej.

W szkołach ogólnodostępnych nie organizuje się oddziałów specjalnych dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (par. 3 ust. 3 rozporządzenia).

5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz.U. z 2012 r. poz. 204):

par. 6.1 Dla uczniów niedostosowanych społecznie lub zagrożonych niedostosowaniem społecznym uczęszczających do zasadniczych szkół zawodowych zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, zakładach poprawczych lub schroniskach dla nieletnich można skrócić okres nauki do dwóch lat, pod warunkiem zachowania co najmniej minimalnego wymiaru godzin poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych przewidzianego dla trzyletniego okresu nauczania.

par. 6.2 Decyzję o skróceniu okresu nauki uczniowi niedostosowanemu społecznie lub zagrożonemu niedostosowaniem społecznym uczęszczającemu do zasadniczej szkoły zawodowej zorganizowanej w młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub młodzieżowym ośrodku socjoterapii podejmuje rada pedagogiczna, po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu, którego zadaniem jest planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, o którym mowa w przepisach w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

6. Rozporządzenie z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz.U. z 2012 r. poz. 184)

Wykaz kwalifikacji oraz ich powiązania z zawodami i efektami kształcenia uporządkowane narastająco według oznaczeń kwalifikacji w ramach danego obszaru kształcenia.

7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 843)

Przy ustalaniu oceny klasyfikacyjnej zachowania ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia lub inne dysfunkcje rozwojowe, należy uwzględnić wpływ tych zaburzeń lub dysfunkcji na jego zachowanie, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania lub opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej (par. 13 ust. 3).

8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. z 2012 r. poz. 977)

Przepisy rozporządzenia zawierają oprócz obowiązkowych treści dla poszczególnych zajęć edukacyjnych także istotne treści/podstawy dla tworzenia bezpiecznych warunków nauczania i wychowania np. w przypadku III i IV etapu edukacyjnego (gimnazjum i szkoły ponadgimnazjalne) obejmują przedmioty *wiedza o społeczeństwie, etyka i edukacja dla bezpieczeństwa*.

9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie sposobu realizacji edukacji dla bezpieczeństwa (Dz.U. z 2009 r. nr 139, poz. 1131)

10. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2003 r. nr 6, poz. 69 ze zmianą Dz.U. z 2009 r. nr 139, poz. 1130)

W placówce o charakterze resocjalizacyjno-wychowawczym wśród nadzwyczajnych zdarzeń zagrażających bezpieczeństwu wychowanków i placówki – takich jak: pożar, powódź, inne tragiczne w skutkach zdarzenia losowe – mogą wystąpić przypadki zdarzeń generowanych przez wychowanków (podpalenie, zbiorowe niszczenie mienia, podrzucenie materiałów wybuchowych, zamknięcie się w określonych pomieszczeniach itp.), stąd konieczność współpracy z policją, jednostkami straży pożarnej, służbą zdrowia i innymi, w zależności od rodzaju występującego zagrożenia.

Przepisy rozporządzenia stanowią rekomendację do opracowania lub aktualizacji procedur postępowania nauczycieli w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa wychowanków i placówki oraz współpracy z policją.

11. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji

przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2014 r. poz. 1170):

- par. 7.1** Specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, ośrodek rewalidacyjno-wychowawczy oraz placówka zapewniająca opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71 ust. 1 pkt 1 ustawy, prowadzą księgę wychowanków.
- par. 7.2** Do księgi wychowanków, o której mowa w ust. 1, wpisuje się imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz numer PESEL wychowanka, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców oraz adresy ich zamieszkania, jeżeli są różne od adresu zamieszkania wychowanka, datę przyjęcia wychowanka do placówki oraz datę i przyczynę skreślenia z listy wychowanków, a także nazwę i adres placówki, do której wychowanek został przeniesiony.
- par. 12 ust. 2** Do dziennika zajęć w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, specjalnym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym oraz placówce zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania wpisuje się w porządku alfabetycznym nazwiska i imiona wychowanków, daty i miejsca ich urodzenia, adresy zamieszkania wychowanków, nazwiska i imiona rodziców oraz adresy ich zamieszkania, jeżeli są różne od adresu zamieszkania wychowanka, adresy poczty elektronicznej rodziców i numery ich telefonów, jeżeli je posiadają, uwagi o wychowankach, zajęcia prowadzone w placówce w poszczególnych dniach, w tym zajęcia powtarzające się okresowo, plan pracy z wychowankami, tygodniowe założenia wychowawcze i realizację planu pracy oraz informacje o kontaktach z rodziną wychowanka, z zastrzeżeniem par. 14.

12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r. poz. 532)

Przepisy rozporządzenia określają zakres, formy i czas udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniowi, który do uzyskania takiej pomocy został zakwalifikowany.

W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego planowanie i koordynowanie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w tym ustalenie dla ucznia form udzielania tej pomocy oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane, jest zadaniem zespołu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 i 3 ustawy.

Formy pomocy są uwzględniane w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym (IPET).

Zgodnie z treścią par. 22 ust. 2 cytowanego rozporządzenia „O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w którym poszczególne formy pomocy będą realizowane, dyrektor przedszkola, szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 5 ustawy, niezwłocznie informuje pisemnie, w sposób przyjęty w danym przedszkolu, szkole lub placówce, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia”.

13. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych (Dz. U. Nr 173, poz. 1072)

W publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradniach specjalistycznych, są organizowane i działają zespoły orzekające, które wydają m.in. orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz niedostosowanej społecznie, wymagającej stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy.

Inne podmioty (poza publicznymi poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym specjalistycznymi), nie posiadają uprawnień do wydawania orzeczeń i opinii, o których mowa w cytowanym rozporządzeniu (wyjaśnienie dotyczy wątpliwości w odniesieniu do opinii wydawanych przez RODK).

Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydaje się na okres roku szkolnego, etapu edukacyjnego albo okresu kształcenia w danej szkole.

Na wniosek rodziców (prawnych opiekunów) dziecka posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, starosta lub jednostka samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 71b ust. 5 i 5a ustawy o systemie oświaty, zapewnia dziecku formę kształcenia zalecaną w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego (par. 18 ust. 1 rozporządzenia).

14. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270)

Nadzór pedagogiczny jest sprawowany z uwzględnieniem:

- współdziałania organów sprawujących nadzór pedagogiczny z organami prowadzącymi szkoły lub placówki, dyrektorami szkół i placówek oraz nauczycielami;
- tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi szkół i placówek;
- pozyskiwania informacji zapewniających obiektywną i pełną ocenę działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.

Formami nadzoru pedagogicznego są: ewaluacja, kontrola, wspomaganie.

15. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek (Dz.U. z 2015 r. poz. 1214)

Przepisy rozporządzenia wydanego na podstawie art. 21a ustawy o systemie oświaty określają niezbędne działania, jakie podejmują szkoły i placówki w celu tworzenia optymalnych warunków realizacji działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej, a także zapewnienia każdemu uczniowi warunków niezbędnych do jego rozwoju, podnoszenia jakości pracy szkoły lub placówki i jej rozwoju organizacyjnego.

Działania te dotyczą:

- efektów w zakresie kształcenia, wychowania i opieki oraz realizacji celów i zadań statutowych;
- organizacji procesów kształcenia, wychowania i opieki;
- tworzenia warunków do rozwoju i aktywności uczniów;
- współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym;
- zarządzania szkołą lub placówką.

Przepisy rozporządzenia są spójne z regulacjami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz.U. z 2015 r. poz. 1270).

Źródło:

Baza **Internetowy System Aktów Prawnych – isap.sejm.gov.pl** – zawierająca opisy bibliograficzne i teksty aktów prawnych opublikowanych w wydawnictwach urzędowych: Dzienniku Ustaw oraz Monitorze Polskim, wydawanych przez Prezesa Rady Ministrów.